

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS
REGISTRŲ DEPARTAMENTO
REGISTRŲ TEISINIO REGULIAVIMO SKYRIUS**

**PAŽYMA
APIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS APSAUGOS ĮSTATYMO STEBĖSENĄ**

2010 m. sausio 25 d.

Reguliavimo sritis

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas) tikslas – ginti žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo teisę, tvarkant asmens duomenis. Šis įstatymas reglamentuoja santykius, kurie atsiranda tvarkant asmens duomenis automatinio būdu, taip pat neautomatinio būdu tvarkant asmens duomenų susistemintas rinkmenas: sąrašus, kartotekas, bylas, sąvadus ir kita. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas nustato fizinių asmenų, kaip duomenų subjektų, teises, šių teisių apsaugos tvarką, juridinių ir fizinių asmenų teises, pareigas ir atsakomybę, tvarkant asmens duomenis.

Prieš priimant teisės aktą siekti tikslai

2008 metais prieš priimant Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą buvo siekiama, patikslinti asmens kodo naudojimo teisinį reguliavimą, įteisinti ir sureguliuoti asmens duomenų tvarkymą panaudojant vaizdo stebėjimo priemones, patikslinti asmens mokumo vertinimo ir asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslais teisinį reguliavimą, nustatyti skundų nagrinėjimo tvarką, sureguliuoti už duomenų apsaugą atsakingo asmens ar padalinio teisinį statusą bei patikslinti nuostatas dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nepriklausomumo didinimo.

Priėmus teisės aktą pasiekti tikslai

Priėmus Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą buvo tinkamai patikslintos nuostatos dėl asmens kodo naudojimo ir sureguliuotas asmens duomenų tvarkymas, panaudojant vaizdo stebėjimo priemones. Šiame įstatyme apibrėžta vaizdo stebėjimo sąvoka, įstatymas papildytas nauju skirsniu, reguliuojančiu asmens duomenų tvarkymą vykdant vaizdo stebėjimą. Minėtame įstatyme numatomos asmens duomenų tvarkymo vykdant vaizdo stebėjimą sąlygos, nustatoma, kad duomenų valdytojas privalo reguliuoti tokį tvarkymą rašytiniu dokumentu, nustatyti reikalavimai duomenų subjektų informavimui, įtvirtintos nuostatos dėl vaizdo stebėjimo priemonių įrengimo.

Neigiamos pasekmės

Pažeista pusiausvyra tarp žmogaus privatumo gynimo ir teisėto ir viešo asmens duomenų tvarkymo, aiškiai ir nedviprasmiškai nustatant, kad žmogaus privataus gyvenimo ir jo asmens

duomenų neliečiamumas yra užtikrinami ir saugomi tiek, kiek tai neprieštaruoja teisėtam ir viešam tokių duomenų tvarkymui pagal duomenų valdytojams įstatymų nustatytas prievoles.

Vienpusiškai formuojama asmens duomenų teikimo poįstatyminio reguliavimo praktika, kuria siekiama nepagrįstai apriboti asmens duomenų teikimą automatinio būdu, kai tuo tarpu absoliuti dauguma asmens duomenų valdytojų yra Vyriausybės nustatyta tvarka pranešę Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir tvarko duomenis automatinio būdu.

Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nenustatyta valstybės institucija, kuri būtų atsakinga už valstybės politikos formavimą asmens duomenų apsaugos srityje ir už Lietuvos politikos formavimą Europos Sąjungos asmens duomenų apsaugos srityje.

Nepakankamas ir neaiškus šio įstatymo 22 straipsnio reglamentavimas dėl asmens duomenų apie suteiktas finansines paslaugas, susijusias su rizikos prisiėmimu, nenurodyta, kokios tai rinkmenos, nenustatyta, kas šias rinkmenas valdo, kam ir kokie duomenys iš šių rinkmenų teikiami.

Šiuolaikinės žinių ir informacinės visuomenės požiūriu atgyvenusios ir pasenusios įstatymo nuostatos, nustatančios, kad duomenų subjektas teisę susipažinti su savo asmens duomenimis ir teisę gauti informaciją, iš kokių šaltinių ir kokie jo asmens duomenys surinkti, koku tikslu jie tvarkomi, kokiems duomenų gavėjams teikiami ir buvo teikti bent per paskutinius vienus metus, gali įgyvendinti tik pateikęs duomenų valdytojui ar tvarkytojui asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Galiojančio Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatos, pagal kurias duomenų subjektas dėl savo neteisingų, neišsamių ar netikslių asmens duomenų ištaisymo arba nesutikimo, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys, į duomenų valdytoją gali kreiptis su prašymu, išreikštu rašytine, žodine ar kita forma sukelia daug konfliktų, neužkerta kelio nepagrįstam asmens duomenų tvarkymui, neleidžia asmeniui, siekiančiam apginti savo pažeistas teises, pateikti jo tikrąją valią išreiškiantį dokumentą teismui kaip rašytinį įrodymą.

Pasiūlymai dėl teisės akto tobulinimo

Lietuvos bankų asociacija, Lietuvos vartojimo kredito asociacija ir asociacija „Investors‘ Forum“ inicijavo Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 21 ir 22 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą, nes jų nuomone, šiuo metu galiojančiame įstatyme nustatytas nepakankamai aiškus ir išsamus asmens duomenų apie suteiktas finansines paslaugas, susijusias su rizikos prisiėmimu, reglamentavimas.

Atsižvelgdama į pateiktus pasiūlymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos statuso pakeitimo iš Vyriausybės įstaigos į įstaigą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir anksčiau išdėstytas teisinio reguliavimo problemas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija parengė Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 1, 2, 3, 6, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 36, 38, 40 ir 53 straipsnių, ketvirtojo ir

devintojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 151 ir 351 straipsniais įstatymo projektą.

Įvertinant tai, kad anksčiau minėtų institucijų siūlomos pataisos yra galimos tik atitinkamai patikslinus Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymą, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija parengė ir Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 3 ir 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą.

Suinteresuotų asmenų pastabos ir pasiūlymai

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 1, 2, 3, 6, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 36, 38, 40 ir 53 straipsnių, ketvirtojo ir devintojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 15¹ ir 35¹ straipsniais įstatymo projektas kartu su Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 3 ir 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektu 2009 m. gruodžio 29 d. buvo pateikti derinti visoms suinteresuotoms institucijoms ir paskelbti viešai svarstyti visuomenei (gautos pastabos ir pasiūlymai pridedami).

Vedėja

Asta Avižaitė

Vyriausioji specialistė

Sigita Panovienė